

## Aine SOTSIAALÕPPE

### I. Õppe- ja kasvatus eesmärgid

Sotsiaalõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) käsitleb Eesti Vabariigi ülesehitust ja funktsioneerimist, põhiseadust, valimisi, Riigikogu, vabariigi valitsuse ja presidendi ning omavalitsuse ülesandeid, riigi seadusi ja kodanike õigusi ja kohustusi;
- 2) teab religiooni- ja eetika-alaseid elementaarteadmisi;
- 3) teab erialasid, mida on võimalik kutseõppeasutustes õppida ja erinevaid elukutseid;
- 4) tutvustab Euroopa Liidu tekkimise põhjusega, teab kõigile kodanikele kehtivaid inimõigusi ja kohustusi.

### II. Õppeaine kirjeldus

Sotsiaalõpetuse kursuse raames kasvatakse õpilastest oma õigustest, kohustustest ja vastutustest teadlikke ja seaduskuulekaid riigikodanikke, kes tunnevad Eesti ajalugu, poliitikat ja kultuuri, oskavad seda hinnata ja tunnevad ennast Eesti saavutustes osalistena, soovides osaleda nii kooli, linna kui ka vabariigi paremaks muutmisel oma õpingute ja töö kaudu. Kursus püüab õpilastes kasvatada tolerantsust ja mõistmist teiste kultuuride suhtes. Õpilasi suunatakse erinevate eetiliste situatsioonide suhtes oma arvamust kujundama ja seda väljendama, hindama humaanset ellusuhtumist ja seda oma isiklikus elus realiseerima. Aine kaudu rõhutatakse ka elukutse omandamise vajalikkust, vajadust täita töötajaja kohustusi ja teada tööandja kohustusi. Kursus annab õpilastele võimaluse õppida leidma olulist infot nii internetist kui teatmeteostest. Aine on tihedalt seotud teiste õppeainetega.

### III. Teemaatiline planeerimine

**Klass: 9. klass lisaõppel, kokku 105 tundi**

| Õppesisu                       | Õpitulemused | Lõiming läbivate teemade kaudu | Ainetevahelised seosed |
|--------------------------------|--------------|--------------------------------|------------------------|
| <b>Peatükk: KODANIKUÕPETUS</b> |              |                                |                        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Riikide tekkimine tänapäeval.</p> <p>Eesti Vabariik.</p> <p>Valimised. Erakonnad</p> <p>Valitsus. Riigikogu.</p> <p>Vabariigi Presidenti ülesanded.</p> <p>Eesti Vabariigi presidendid.</p> <p>Riigi sümbolid.</p> <p>Omavalitsused.</p> <p>Kohus.</p> <p>Kodanik ja riik.</p> <p>Põhiseaduslikud õigused.</p> <p>Erakonnad.</p> <p>Kodaniku ja riigi kaitse.</p> | <p><b>Õpilane:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) teab Eesti Vabariigi toimimise põhimõtteid;</li> <li>2) tunneb valimise, valitsuse ja omavalitsuse moodustamise põhimõtteid;</li> <li>3) teab kodaniku õigusi ja kohustusi, inimõigusi.</li> </ol> | <p><b>Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus:</b> aktiivse kodaniku väärtustamine.</p> <p><b>Tehnoloogia ja innovatsioon:</b> e-riik ja selle võimalused.</p> <p><b>Kultuuriline identiteet:</b> riigi roll rahvuse säilitamisel.</p> <p><b>Väärtused ja kõlblus:</b> seaduskuulekus.</p> | <p><b>Inimeseõpetus:</b> inimene ja sotsiaalne käitumine.</p> <p><b>Ajalugu:</b> poliitilise süsteemi tekkimine.</p> |
| <b>Peatükk: RELIGIOON</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                      |
| <p>Religioonide sünd. Teadus ja usk. Religioon tänapäeval.</p> <p>Judaism. Kristlus. Islam.</p> <p>Kiriku elu ja korraldus. Kloostrid.</p>                                                                                                                                                                                                                           | <p><b>Õpilane:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) oskab eristada erinevad religioone nende kultuuri ja põhimõtete alusel;</li> <li>2) oskab nimetada põhjused, mis on seotud nende religioonide vaheliste konfliktidega;</li> </ol>                  | <p><b>Väärtused ja kõlblus:</b> õpilane teab, et väärtused ja kõlblus sõltuvad aja ja ruumi kontekstist. Õpilane oskab tuua mõne näite, kuidas ajaloolised sündmused mõjutavad väärtuspildi kujunemist ühiskonnas.</p>                                                              | <p><b>Ajalugu:</b> religiooni tekke.</p> <p><b>Inimeseõpetus:</b> kommunikatsioon ühiskonnaga.</p>                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kiriku ajalugu. Kiriku roll tänapäeval.                                                                                                                                                                                                           | 3) teab mõningaid olulisemaid fakte judaismist, kristlusest ja islamist.                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Peatükk: EETIKA</b>                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>Kümne käsku tänapäeval.</p> <p>Perekonnaeetika.</p> <p>Sallivus ja tolerantsus: inimene teiste hulgas. Erivajadustega inimesed.</p> <p>Tööeetika.</p> <p>Inimene ja ühiskond.</p> <p>Inimene, elu ja loodus.</p> <p>Tootmine ja tarbimine.</p> | <p><b>Õpilane:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) teab 10 käsku, riiklikult täistavaid kristlike pühasid;</li> <li>2) oskab osaleda praktiliste eetiliste probleemide arutelus, avaldada isikliku arvamust.</li> </ol> | <p><b>Väärtused ja kõlblus:</b> abielu rolli perekonna kujunemisel ja väärtuste edasiandmisel järgmistele põlvkondadele.</p> <p><b>Tervis ja ohutus:</b> tervislikke suhtlusoskusi ja konfliktide lahendamise meetodeid.</p> <p><b>Kultuuriline identiteet:</b> kultuurilise identiteedi olulisust ja selle mõju inimese elule.</p> | <p><b>Matemaatika:</b> arvutusülesanded, mis käsitlevad perekonnasisest rahalist planeerimist ja ressursside jaotamist.</p> <p><b>Inimeseõpetus:</b> arutelud perekonna tervisega seotud väljakutsetest ja ennetavatest meetmetest.</p> <p><b>Loodusõpetus:</b> tervislik eluviis.</p> |
| <b>Peatükk: KUTSESUNNITLUS</b>                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <p>Eesti kutseõppeasutused.</p> <p>Nõudmised erinevatel erialadel õppijatele.</p> <p>Kutsesobivus.</p> <p>Töötaja õigused ja kohustused.</p> <p>Tööandja õigused ja kohustused.</p>                                                               | <p><b>Õpilane:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) oskab teha valikuid elukutsete osas ja leida endale sobivaim õppimisvõimalus.</li> </ol>                                                                             | <p><b>Väärtused ja kõlblus:</b> erinevaid väärtusi, näiteks ausus, lugupidamine, usaldus, vastutustunne ja empaatia ning nende rolli pereelus, konfliktide lahendamise oskusi, sealhulgas suhtlemist, empaatiat ja kompromisside leidmist pereelus.</p>                                                                             | <p><b>Inimeseõpetus:</b> elukutsed, inimeste suhted töö.</p>                                                                                                                                                                                                                           |

| Peatükk: EUROOPA LIIT                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                      |                                                                                                            |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p>Euroopa Liidu tekkimise põhjused.</p> <p>Inimõigused Euroopa Liidus, põhiõiguste harta.</p> <p>Euroopa Parlament.</p> <p>Euroopa Liidu riikide lühitutvustus.</p> <p>Euroopa Liidu ühisraha.</p> <p>Eurotoetused.</p> <p>Euroopa Liidu väljakutsed ja probleemid.</p> | <p><b>Õpilane:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) teab Euroopa Liitu kuulumise plusse ja miinuseid;</li> <li>2) oskab nimetada Europaa Liidu liikmesriike.</li> </ol> | <p><b>Kultuuriline identiteet:</b> Euroopa komberuumi mõtestamine võrdluses paikkondliku komberuumiga.</p> |  |